

2016-10-13

Energimarknadsinspektionen
Box 155
631 03 ESKILSTUNA

Handläggare: [REDACTED]

Telefon:

E-post: [REDACTED]@vattenfall.com

Yttrande avseende förordat alternativ och alternativ sträckning gällande ansökan om nätkoncession för linje för ny 150 kV luftledning Gällivare – Vitåfors i Gällivare kommun i Norrbottens län, dnr. 2015-102341**Ansökan**

Vattenfall Eldistribution AB (Vattenfall) har ansökt om tillstånd att bygga och driva en 150 kV kraftledning i luftledningsutförande på sträckan Gällivare - Vitåfors i Gällivare kommun i Norrbottens län.

Energimarknadsinspektionen har 2015-12-02 översänt begäran om yttrande avseende förordat alternativ och alternativ sträckning.

Redovisning av alternativa sträckningar

Arbetet med att ta fram de alternativa sträckningar som beskrivs i miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) har föregåtts av en stråkutredning. I denna har det identifierats att andra sträckningsalternativ än de som redovisas i samrådet och MKB:n inte har varit rimliga eller genomförbara pga. motstående intressen och med hänsyn tagen till teknisk byggbarhet. För att inte göra MKB:n oöverskådlig och svårtillgänglig är inte denna process i alla delar redovisad i MKB:n eller i ansökan. Detta förfarande är enligt Vattenfalls uppfattning i enlighet med vedertagen praxis i tillståndsärenden.

För att tydliggöra för Energimarknadsinspektionen hur den inledande stråkutredningen genomförts och vilka alternativ som i ett tidigt skede förkastats, följer nedan en beskrivning av dessa alternativ och konflikter med motstående intressen. Siffror inom parentes hänvisar till siffernumrering på bifogad karta.

Stråkutredning

Det första steget i arbetet med en ny kraftledning mellan Gällivare och Vitåfors var att hitta lämpliga stråkalternativ. Arbetet inleddes därför med en stråkutredning där en studie av framkomligheten

VATTENFALL ELDISTRIBUTION AB

Adress:	169 92 Stockholm	461 88 TROLLHÄTTAN	971 77 LULEÅ
Besöksadress	Evenemangsgatan 13	Österlånggatan 60	Timmermansgatan 25
VAT: 556417-0800	www.vattenfall.se	eldistribution@vattenfall.com	

gjordes inom ett utredningsområde mellan de båda stationerna. Under stråkutredningen utreddes möjligheten till tänkbara och framkomliga stråkalternativ.

För att minimera den planerade kraftledningens påverkan på bebyggelse, landskapsbild, natur- och kulturmiljö samt pågående markanvändning genomfördes stråkutredningen utifrån två kriterier; anpassning till befintlig bebyggelse och anpassning till allmänna intressen. Beträffande anpassning till befintlig bebyggelse studerades enskilda bostadshus och samlad bebyggelse inom utredningsområdet. Denna studie genomfördes med hjälp av lantmäteriets digitala fastighetskarta i vektorformat samt ortofoto. Beträffande anpassning till allmänna intressen studerades förekomsten av sådana intressen genom studier av länsstyrelsens geodata, Skogsstyrelsens GIS-data, Riksantikvarieämbetets digitala underlagsmaterial, data om skyddade vatten från Vatteninformation Sverige samt kommunala planer. Stråkskissen anpassades efter dessa intressen för att i möjligaste mån undvika kända intresseobjekt och känsliga områden.

Det innebär ofta fördelar att lokalisera en ny ledning parallellt med befintliga kraftledningar eller annan infrastruktur i form av väg eller järnväg. På så sätt minimeras den tillkommande påverkan på landskapsbilden, natur- och kulturmiljöer samt pågående markanvändning. Detta var också Vattenfalls utgångspunkt i stråkutredningen.

Sträckan Gällivare – norr om Vassaraträsket

Tre stycken 150 kV ledningar ansluter idag till stationen i Gällivare från nordväst. Två av dessa ledningar sträcker sig söder om och parallellt med järnvägen och befintlig PL7 S3 går norr om och parallellt med järnvägen. För att samla infrastrukturintrången i form av kraftledningar och järnväg identifierade Vattenfall inledningsvis ett genomförbart stråk i anslutning till dessa med hänsyn till teknisk byggbarhet och motstående intressen.

Ett alternativt stråk som studerades i ett tidigt skede var att förlägga ledningen i en sträckning västerut från den nya transformatorstationen för att sedan ansluta till redovisad alternativ sträckning, se förkastat alternativ markerat med grått på bifogad karta. Området runt Vassaraträsk utgör riksintresse för rennäringsen (1). Sjön och dess biflöden utgör Natura 2000-område som en del av Torne och Kalix älvsystem (2). Bägge sidor om sjön är bebyggd med småhusbebyggelse i form av fritidsbebyggelse och permanentboende och i den norra delen finns en badplats (3). Sjön och närområdet är ett populärt rekreationsområde. I den fördjupade översiktsplanen för Gällivare står också att området är attraktivt för boende med vackra miljöer, sjöutsikt och närheten till centrala Gällivare. Området mellan järnvägen och Vassara träsk utgörs i den nordnordöstra delen av sjön av ett strategiskt område utpekat i kommunens fördjupade översiktsplan (4). Området ska enligt planen utgöra en framtida markreserv där en möjlig utveckling kan vara bostäder. En sträckning i enlighet med bifogad karta skulle innebära ett intrång i riksintresse för rennäringsen, närhet till bostadsbebyggelse samt Vassara vattenverk (5) som är lokaliserat invid den norra delen av Vassara träsk. Det skulle ev också stå i konflikt med kommunens planer i området. Mot bakgrund av detta valde Vattenfall i den inledande stråkutredningen att gå vidare med det stråk som redovisas i ansökan och förkasta det södra stråket.

Området norr om Gällivare transformatorstation och järnvägen utgörs av Vuoskonjärvi industriområde. I den fördjupade översiktsplanen utpekas området som lämpligt för verksamheter och småindustri. Förordad ledningssträckning berör utkanten av området i väster. Den östra delen av området utgörs idag av lättare industriverksamheter och handel (6) vilket gör det olämpligt utrymmesmässigt att anlägga en ny kraftledning där

Sträckan norr om Malmberget

Två stycken 150 kV ledningar går idag i parallellgång norr om Malmberget. Att lokalisera den nya kraftledningen söder om den förordade sträckningen är direkt olämpligt med hänsyn till de gruvområden med dagbrott och brytning under jord som finns norr och nordväst om Malmberget (7). LKAB har också planer på en framtida gråbergsdeponi i delar av området mellan Välkomman och Vitåfors (8). Området utgörs vidare av riksintresse för kulturmiljövård och ingår i kulturmiljöprogrammet (9). I gruvområdet nordväst om Malmberget finns också ett stort antal övriga kulturhistoriska lämningar i form av gruvområden och gruvhål (10) samt ett vattendrag som ingår i Natura 2000-området Torne och Kalixälvsystem (11).

Mot bakgrund av ovanstående valdes området söder om befintlig ledningssträckning bort i ett tidigt skede för att undvika konflikt med dessa allmänna intressen.

Ett alternativt stråk som studerades i ett tidigt skede var att förlägga ledningen i en sträckning norr om Kuusivaara för att undvika slutningen på berget, se förkastat alternativ markerat med grått på bifogad karta. En sträckning i enlighet med detta skulle vara ca 7 km lång. Alternativet skulle dock innebära en sträckning i våtmarken (12) samt i anslutning till två sumpskogar (13). Mot nordväst breder ett riksintresseområde för rennåringen ut sig (14), ytterligare våtmarker (15) samt sjöar med biflöden som ingår i Natura 2000-området Torne och Kalix älvsystem (16). Mot bakgrund av detta valde Vattenfall att förkasta detta alternativ och istället studera alternativ i anslutning till det befintliga ledningsstråket. En sträckning i anslutning till befintligt ledningsstråk är ca 1,5 km kortare än sträckningen i det förkastade alternativet.

Med hänsyn till ovanstående valde Vattenfall i det inledande skedet bort området norr om Kuusivaara. En kraftledning i detta område skulle innebära ett nytt intrång i naturmiljöer och mark som brukas av rennåring med risk för negativ påverkan på rennåringen. Att istället samla kraftledningar i ett stråk som redan idag är påverkat av befintliga ledningar, minimerar det tillkommande intrånget för känsliga miljöer och rennåring. Vattenfall anser inte heller att den 1,5 km längre sträckningen över Kuusivaara, jämfört med en sträckning i anslutning till befintligt ledningsstråk, kan motiveras rent ekonomiskt.

Sträckan Tingvallskulle - Vitåfors

För sträckan mellan Tingvallskulle och Vitåfors finns bara en möjlig sträckning som är genomförbar. Området utgörs av flera gruvområden som begränsar möjligheterna att anlägga en 150 kV kraftledning. I Vitåfors finns ett gruvområde (17), norr om Malmberget ligger ytterligare gruvområden (7) och norr om Tingvallskulle breder ett gruvområde ut sig (18). LKAB har också planer på en framtida gråbergsdeponi i delar av området mellan Välkomman och Vitåfors (8). Sträckan är vidare lokaliserad inom riksintresse för kulturmiljö och ingår i kulturmiljöprogrammet (9).

Tre stycken 150 kV kraftledningar går idag parallellt på sträckan Tingvallskulle – Vitåfors. Utöver detta finns på delar av sträckan kraftledningar parallellt med detta ledningsstråk som ansluter till LKAB:s anläggningar. Den nya kraftledningen kommer att uppföras i de befintliga stolpar där den nuvarande ledningen PL7 S3 går idag då detta är den enda tekniskt och praktiskt genomförbara lösningen med hänsyn till övriga intressen i området.

Avstånd mellan alternativa ledningssträckningar

Som beskrivits ovan var Vattenfalls utgångspunkt i stråkutredningen att lokalisera en ny ledning parallellt med befintliga kraftledningar. Mot bakgrund av detta går såväl förordad sträckning som

alternativ sträckning parallellt med befintlig kraftledning på sträckan norr om Malmberget fram mot Tingvallskulle. Avståndet mellan de båda alternativa sträckningarna är ca 50 meter.

Med vänliga hälsningar

Vattenfall Eldistribution AB 0

Enligt fullmakt

Bifogas: Karta med studerade och förkastade alternativa sträckningar samt berörda intressen